

VERSLAG

Informatieavond revitalisering Bernhardkazerne

Datum: 17 juni 2025
Locatie: Leerhotel Het Klooster Amersfoort
Aanwezig: Omwonenden, belanghebbenden en andere geïnteresseerden
Vertegenwoordigers van Defensie, Rijksvastgoedbedrijf en omgevingsadviseurs.

1. Opening en welkom

De avond werd geopend met een hartelijk welkom door dagvoorzitter Johan Simon, die de aanwezigen bedankte voor hun tijd en aanwezigheid bij de informatieavond over de ontwikkelingen op de Bernhardkazerne. Hij schetste kort het belang van dit project in de huidige tijdsgeest: een nodige vernieuwing die stapsgewijs wordt uitgevoerd om niet alleen de gebouwen, maar ook de buitenruimte en infrastructuur van de kazerne toekomstbestendig te maken.

Hij benadrukte dat de kazerne een cruciale rol speelt voor de inzetgereedheid van de krijgsmacht. Defensie hecht waarde aan een goede en zorgvuldige samenwerking met de omgeving. Ook om mogelijke overlast te beperken en kansen te benutten.

2. De aanleiding voor revitalisering

Programmamanager van de revitalisatie vanuit Defensie Jan Harmen Kiestra: De Bernhardkazerne kent een rijke historie en is in de loop der jaren diverse keren aangepast en uitgebreid. Veel gebouwen stammen uit de jaren '30 en '40 en zijn technisch en functioneel verouderd.

De infrastructuur is versnipperd en de energiehuishouding voldoet niet meer aan de huidige duurzaamheidseisen. Daarom is gekozen voor een volledige, gefaseerde vernieuwing, waarbij functionaliteit, duurzaamheid, efficiëntie en behoud van ecologische en cultuurhistorische waarde voorop staan.

3. Het plan en de visie

Projectleider Arthur van Noort en stedenbouwkundige Daan van den Berg, beide vanuit het Rijksvastgoedbedrijf, lichtten de kern van de opgave toe:

- **De revitalisering van de BHK** is het aanpassen van de huisvesting voor de huidige gebruikers zodat deze weer 30 jaar mee kan. De Bernhardkazerne is o.a de thuisbasis van het Opleidings en Trainingscommando (OTCo) van de Koninklijke Landmacht. Deze revitalisering is een project binnen de grote revitaliseringsopgave van Defensie en gelieerd aan de gebiedssamenwerking Amersfoort t/m Zeist.
- **Duurzame gebouwen:** Nieuwe panden worden gasloos en energiezuinig volgens de huidige kwaliteits- en duurzaamheidseisen, bestaande gebouwen worden waar mogelijk vernieuwd en in sommige gevallen gesloopt en/of gedemonteerd.
- **Cultuurhistorie en identiteit:** Beeldbepalende gebouwen en karakteristieke zichtlijnen blijven behouden.

- **Samenhangend terrein:** Verspreide functies op de kazerne worden geclusterd, parkeerplekken worden geconcentreerd, de routing voor voertuigen en langzaam verkeer wordt logischer ingericht.
- **Groene kwaliteit:** Het bosrijke karakter op de kazerne wordt niet alleen behouden, maar versterkt door herstel van zichtlijnen en verbetering van ecologische verbindingen.

4. Landschap en ecologie

Stedenbouwkundige vanuit het Rijksvastgoedbedrijf Daan van den Berg gaf een uitgebreide toelichting op de ecologische kwaliteit van het terrein en het landschapsontwerp. Hij nam de aanwezigen mee in hoe het terrein nu is: rijk aan volwassen bomen, hoogteverschillen en met unieke natuurwaarden zoals de aanwezigheid van vleermuizen en dassen.

Hij vertelde hoe er zorgvuldig wordt omgegaan met deze kwaliteiten:

- Belangrijke groenstructuren blijven onaangetast.
- Stille zones worden ingericht waar dieren met rust worden gelaten.
- Waar er door bouwactiviteiten natuur verdwijnt, komt elders compensatie.
- Rommelige opslag en ongeordend parkeren maken plaats voor een overzichtelijke en groene buitenruimte.

Een bijzonder punt was de waardering voor de historische zichtlijnen: deze worden in het nieuwe ontwerp juist versterkt, zodat het open karakter van het terrein weer wordt benadrukt.

Het Opleidings- en Trainingscommando (OTCo) van de Bernhardkazerne laat weten dat de Kazernecommandant op zaterdag 4 oktober 2025 een burendag organiseert. Dit jaar worden in het kader van Amersfoort Garnizoensstad diverse activiteiten georganiseerd, waaronder ook deze burendag op de Bernhardkazerne. Een gedeelte van het terrein is dan te bezoeken met zicht op de historische zichtlijnen en de groenstructuren. Wees allen welkom.

5. Fasering en planning

De vernieuwing gebeurt stapsgewijs, omdat de Bernhardkazerne als vol operationele kazerne tijdens de werkzaamheden in bedrijf blijft. Het team gaf aan hoe dit werkt:

1. **Tijdelijke huisvesting:**
Eerst worden tijdelijke gebouwen geplaatst zodat eenheden van de huidige verouderde legeringsgebouwen kunnen verhuizen.
2. **Gefaseerde uitvoering:**
Gebouwen worden leeggehaald, vervolgens gerenoveerd, vervangen of gesloopt/gedemonteerd.
3. **Treinbeweging:**
Eenheden schuiven stap voor stap door naar vernieuwde delen.

De eerste bouwactiviteiten starten in 2027. Het grootste deel is rond 2032 gereed, met afronding van de laatste clusters richting 2037. Deze gefaseerde werkwijze met in achtneming van alle nodige procedures mbt. omgevings- en natuurvergunningen kost dus tijd, maar voorkomt stilstand van de nodige operationele processen.

6. Duurzaamheid en circulariteit

Een belangrijk speerpunt is dat de kazerne straks niet alleen aan de eisen van nu voldoet:

- Alle nieuwe gebouwen zijn gasloos en energiezuinig.
- Materialen uit gesloopte panden worden zoveel mogelijk hergebruikt (circulair), zoals gebakken klinkers en hout.
- Waar casco's stevig genoeg zijn, wordt vernieuwbouw toegepast.

7. Verkeer en bereikbaarheid

Verkeer en veiligheid bleken grote aandachtspunten voor omwonenden. Het projectteam vertelde dat:

- **Zwaar bouwverkeer** zoveel mogelijk via de Vlasakkers zal aanrijden en niet door woonstraten en via de hoofdingang
- **Huidige kruisingen**, met name bij de Aletta Jacobsslaan en de Barchman Wuytierslaan, een zwakke plek zijn. Dit zal blijvend actief bij de gemeente onder de aandacht worden gebracht.
- **De volledige mobiliteitsopgave** rondom de Bernhardkazerne wordt in regionaal verband gezien en valt buiten de scope van dit project.

Het doel is dat het dagelijkse verkeer en omwonenden zo min mogelijk hinder ondervinden van de bouwactiviteiten. Hoewel enige mate van overlast niet valt uit te sluiten.

8. Vragen en zorgen uit de zaal

Tijdens het interactieve deel stelden bewoners veel inhoudelijke vragen. Een greep uit de thema's:

- **Museum:** Het gebouw blijft behouden en wordt, waar nodig, duurzaam gerenoveerd. De collectie blijft op zijn plek.
- **Langdurige looptijd:** De fasering waardoor de revitalisering lang gaat duren, is nodig om Defensie operationeel te houden én vanwege wettelijke procedures rondom stikstof en (milieu)vergunningen.
- **Uitbreidingsmogelijkheden:** De revitalisering richt zich op de huidige gebruikers. Het terrein laat wel ruimte voor toekomstige aanpassingen, zonder direct ingrijpende (ver)bouw nodig te hebben.
- **Veiligheid kruisingen:** Wordt blijvend actief onder de aandacht gebracht bij de gemeente Amersfoort.
- **Verkeersborden:** Wordt ook actief onder de aandacht gebracht bij de gemeente Amersfoort.
- **Hergebruik materialen (circulariteit):** Ja, met een hoog ambitieniveau voor circulair slopen en (ver)bouwen.
- **Betrokkenheid: informatie is te vinden op de projectpagina**
<https://www.defensie.nl/onderwerpen/vastgoed/bernhardkazerne>

De projectgroep verstuurt in een later stadium een nieuwsbrief waarin actuele informatie te vinden is. Belangstellenden kunnen zich aansluiten bij een werkgroep(en), ook volgen er in de komende jaren nieuwe informatiebijeenkomsten.

De sfeer tijdens de vragenronde was open en constructief. Veel bewoners waardeerden de transparantie en gaven aan vooral oog te willen houden op de verkeersveiligheid en overlastbeperking.

Verderop in dit verslag zijn de publieksvragen -en antwoorden opgenomen.

9. Werkgroepen en communicatie

Omgevingsmanager van het Rijksvastgoedbedrijf Remco Feith benadrukte hoe belangrijk het is dat bewoners meedoen en hun signalen delen. Hij lichtte toe:

- Er worden bij voldoende belangstelling en in overleg met belanghebbenden **werkgroepen** gestart rondom thema's zoals ontsluiting, natuur en circulariteit.
- Er worden **gesprekken opgestart**, waarin omgevingsmanagers bij belangstellenden ophalen wat er leeft aan zorgen en ideeën.
- De **projectpagina** (QR-code op de flyer) bevat alle actuele informatie:
[Opknappen en vernieuwen Bernhardkazerne | Vastgoed | Defensie.nl](#)
- En in een later stadium via de **nieuwsbrief** blijft iedereen op de hoogte.

Remco riep op: "Kom vooral naar ons toe met ideeën, signalen en wensen. Zo houden we de lijnen kort en bouwen we samen aan een toekomstbestendige kazerne én een prettige buurt."

10. Afsluiting & contact

De avond werd afgesloten door programmamanager van de revitalisering vanuit Defensie, Jan Harmen Kiestra, die iedereen bedankte voor de aanwezigheid, vragen en betrokkenheid. Hij benadrukte dat de komende jaren in het teken staan van samenwerking en dat de deur altijd open staat voor overleg.

Contactmogelijkheden:

- De projectwebsite: <https://www.defensie.nl/onderwerpen/vastgoed/bernhardkazerne>
- Vragen over het omgevingsmanagement of belangstelling voor deelname aan een of meerdere werkgroep(en): houd de projectpagina in de gaten of neem contact op met Remco Feith (gegevens op de flyer van de informatieavond).

Na afloop konden de aanwezigen onder het genot van een drankje en een hapje verder napraten en vragen stellen aan de experts van Defensie, het Rijksvastgoedbedrijf en de ontwerpteams.

11. Vragen uit het publiek

Vraag	Antwoord
1 MUSEUM <i>“Wordt het museumgebouw ook meegenomen in de plannen? En blijft de collectie daar of wordt die tijdelijk elders ondergebracht?”</i>	Het museum blijft op de huidige plek behouden. Het gebouw zelf maakt deel uit van de gebouwen die we koesteren vanwege hun historische waarde. Wel kijken we hoe we het kunnen verduurzamen, bijvoorbeeld door betere isolatie en installaties. We noemen dat ‘op norm brengen’.
2 LOOPTIJD <i>“Waarom duurt het zo lang voordat alles klaar is? Kun je niet sneller bouwen?”</i>	De reden is dat de kazerne vol operationeel is en tijdens de werkzaamheden volledig in gebruik blijft. Eenheden moeten altijd kunnen trainen en werken. Daarom moeten we stap voor stap werken: tijdelijke huisvesting bouwen, een gebouw leegmaken, renoveren of vervangen, en dan pas door naar de volgende fase. Daarnaast hebben we te maken met de wettelijke regels en procedures voor (milieu)vergunningen, stikstof en de aanbesteding. En dat kost veel tijd. Zo kunnen we de kwaliteit en veiligheid borgen.
3 UITBREIDING <i>“Is er ruimte voor toekomstige uitbreiding, bijvoorbeeld voor nieuwe eenheden of extra personeel?”</i>	De revitalisering is in principe bedoeld voor de huidige gebruikers. Maar we houden bij de nieuwe indeling wel rekening met flexibiliteit. Dat betekent dat er binnen de kavel nog ruimte is om in de toekomst uit te breiden, zonder dat we direct weer moeten slopen. Dit wordt slim ingepast.
4 VERKEERSVEILIGHEID <i>“Er zijn nu al gevaarlijke situaties bij de Aletta Jacobslaan, met fietsers en auto's. Komt daar iets aan?”</i>	We herkennen dit knelpunt. Samen met de gemeente Amersfoort en de provincie bekijken we hoe we de situatie kunnen verbeteren, zodat het veiliger wordt voor fietsers en auto's. Voor het zware bouwverkeer regelen we aparte routes via de Vlasakkers, zodat er geen extra druk komt op deze kruising.
5 BEWEGWIJZERING <i>“De wegwijzers en verkeersborden in de omgeving kloppen vaak niet, waardoor verkeer verkeerd rijdt. Wordt dat aangepakt?”</i>	Defensie zal de gemeente deze opmerkingen over het niet actueel of op orde hebben van bebording en routing actief meegeven.
6 BOUWVERKEER <i>“Komt het zware bouwverkeer straks door onze straten?”</i>	Nee, dat is nadrukkelijk niet de bedoeling. Zwaar bouwverkeer sturen we via de Vlasakkers en de bestaande militaire logistieke routes. Voor leveranciers en kleine voertuigen kijken we per fase wat de slimste aanrijroute is. Veiligheid en minimale overlast zijn hierbij het uitgangspunt.
7 HERGEBRUIK MATERIALEN <i>“Worden oude materialen opnieuw gebruikt? Of wordt alles gewoon weggegooid?”</i>	We zetten sterk in op hergebruik en circulariteit. Materialen die vrijkomen bij de sloop, of beter gezegd demontage, worden waar mogelijk ter plekke hergebruikt, bijvoorbeeld bakstenen, hout of beton. Gebouwen met een stevig casco behouden we en bouwen we om tot moderne panden. Wat we niet kunnen hergebruiken, voeren we duurzaam af.

8	MEEDENKEN <i>“Hoe kunnen wij als bewoners betrokken blijven? Kunnen we ergens in meepraten?”</i>	Absoluut. Daarvoor hebben we de projectpagina ingericht, deze is voorzien van actuele en achtergrondinformatie. Ook starten werkgroepen voor thema's zoals ontsluiting, natuur en circulariteit. U kunt zich hiervoor aanmelden via Remco Feith of de QR-code op de verstrekte flyer. Ook organiseren we regelmatig informatiebijeenkomsten en sturen we een digitale nieuwsbrief. Zo blijft u op de hoogte en kunt u meedenken.
9	TOEGANGSWEG <i>“Komt er een nieuwe toegangsweg, zodat alles beter ontsloten is?”</i>	Een nieuwe, extra ontsluiting is geen onderdeel van de revitalisering. Wel onderzoeken we dit binnen de bredere gebiedssamenwerking van Amersfoort tot Zeist met de gemeente en provincie.
10	FIETSVEILIGHEID KINDEREN <i>“We maken ons zorgen over kinderen die straks langs de bouwplaats fietsen. Hoe wordt dat veilig geregeld?”</i>	Dat begrijpen we goed. De bouwplaats zelf is achter de hekken van de kazerne. Het aanrijden van (zwaar) bouwverkeer gaat via de Vlasakkers. Tijdens de bouw monitoren we nauwlettend de verkeerssituatie en de verkeersveiligheid.
11	AANPASSINGEN SPOOR <i>“Is er overleg met de NS over de ongelijkvloerse kruising?”</i>	Ja. Bij deze projectontwikkeling werken we nauw samen om ook aan de buitenkant van het hek afstemming te laten plaatsvinden.
12	GEVOLGEN STIKSTOF <i>“Heeft de landelijke stikstof-problematiek gevolgen voor dit project?”</i>	Dat weten we nog niet. De gevolgen voor stikstof worden in ieder project onderzocht als onderdeel van de omgevingsvergunning.
13	HISTORISCH ENSEMBLE <i>“Het is een mooie kans om iets te zien van het historisch ensemble. Wordt daarnaar gekeken?”</i>	Het is voor geïnteresseerden al mogelijk om naar het museum te gaan en ‘binnen het hek’ te kijken. Tijdens burendag op 4 oktober hopen we meer te kunnen vertellen over hoe we omgaan met de historische collectie tijdens de werkzaamheden.